

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14079/2024
03.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., Град Бор, чији је пуномоћник Драган Бајиновић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Зајечару, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 983/2024 од 05.03.2024. године, у седници одржаној 03.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против преиначујућег дела пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 983/2024 од 05.03.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору П 1291/93 од 18.12.2023. године, ставом I изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је утврђено да је она по основу одржаја сувласник са уделом од 50% (1/2) на непокретностима наведеним у том ставу изреке, што је тужена дужна да призна и трпи упис овог тужиљиног права у одговарајуће јавне књиге код СКН у Бору. Ставом II изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је утврђено да је она по основу одржаја сувласник са уделом од 25% (1/4) на непокретностима наведеним у том ставу изреке, што је тужена дужна да призна и трпи упис овог тужиљиног права у одговарајуће јавне књиге код СКН у Бору. Ставом III изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је утврђено да је она сувласник са уделом од 65,55% (уделом од 31,09% по основу заједничког стицања и уделом од 34,55% од одржаја), на непокретностима наведеним у том ставу изреке, што је тужена дужна да призна и трпи упис овог тужиљиног права у одговарајуће јавне књиге код СКН у Бору. Ставом IV изреке, тужена је обавезана да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 77.700,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж 983/2024 од 05.03.2024. године, одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио пресуду Основног суда у Бору П 1291/2023 од 18.12.2023. године, у ставу трећем изреке, док је иста пресуда преиначена у

ставовима првом, другом и четвртом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиле за утврђење њеног права својине према туженој са уделом од 1/2 на одређеним непокретностима и са уделом од 1/4 на непокретностима наведеним у изреци, као неоснован, па је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против преиначујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је изјавила благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду у побијаном делу применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20), и члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23), па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ни битна повреда из одредбе члана 374. став 1, у вези члана 211. Закона о парничном поступку, на коју тужилца неосновано у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је прво засновала ванбрачну заједницу са пок. ББ, за кога се потом удала 1987. године, а деце нису имали. ББ је био унук покојног ВВ, који је преминуо 1973. године. Пред Општинским судом у Бору је 07.06.1970. године под бр. Р 205/70 закључен Уговор о доживотном издржавању између ВВ из ..., као примаоца издржавања са једне стране и ББ и ГГ, обоје из ..., као давалаца издржавања, са друге стране. У записнику је наведено да је том приликом прималац издржавања, ВВ, изјавио да је "вољан овај уговор са наведеним уговарачима закључити, јер на овај начин жели да даваоца издржавања ГГ и ББ осигура, јер је остале своје наследнике сина ЖЖ и кћерке ДД, ЂЂ и ЕЕ измирио још пре неколико десетина година". Тим уговором, прималац издржавања је својом непокретном имовином располагао тако што је ГГ, својој снаји, оставио парцеле које су таксативно набројане, а уписане у КО ..., у месту звано "село" и у место звано "... поток", док је сву осталу целокупну, како покретну, тако и непокретну имовину оставио свом унуку ББ. ВВ је преминуо ...1973. године, а све до 2019. године није вођен поступак за расправљање његове заоставштине. Решењем Оставинског суда у Бору О 678/19 од 25.12.2019. године, непокретности – кат. парцеле које су биле имовина оставиоца, уручене су Републици Србији, са образложењем да покојни за живота није сачинио уговор о доживотном издржавању нити завештање, а да нема законске наследнике. Супружник тужиле, ББ је преминуо ...2005. године, а након његове смрти, тужилца је водила парнични поступак са његовом сестром, ЗЗ, окончан правноснажном пресудом Општинског суда у Бору П 1309/05 од 17.09.2008. године, којом је утврђена заоставштина пок. ББ, бив.из ..., и удео тужиле, АА из ..., у његовој заоставштини по основу заједничког стицања у браку. Иза смрти пок. ГГ, која је преминула ...1992. године, није вођен оставински поступак, а она је од законских наследника имала сина ББ и кћерку ЗЗ, који су наследници на њеној имовини са уделом од по 1/2. Тужилца је, предметну тужбу суду поднела након сазнања да је заоставштина пок. ВВ расправљена правноснажним решењем Основно суда у Бору О 679/19 од 15.12.2019. године, које је засновано на погрешним чињеницама да оставилац за живота није сачинио уговор о доживотном издржавању и да није имао законске наследнике. Тужбени захтев тужиле

за утврђење њеног сувласничког удела на предметним непокретностима заснива се на праву наслеђа, а не на стицању својине одржајем, како је наведено у петитуму њене тужбе.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиље усвојио, налазећи да она има сувласнички удео од 1/2, односно 1/4 на конкретно наведеним кат.парцелама, према Уговору о доживотном издржавању закљученим између ВВ, као примаоца издржавања и ББ и ГГ, као даваоцима издржавања, односно на имовини која је, према истом уговору, припала у својину пок. ГГ, а у односу на коју није спроведен оставински поступак, све то као законски наследник пок. ББ.

Другостепени суд је, у односу на парцеле које су биле предмет Уговора о доживотном издржавању Р 205/70 од 07.05.1970. године, преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиље, у погледу тих парцела одбио, у смислу одредбе члана 211. Закона о парничном поступку, налазећи да тужбом нису обухваћени нужни супарничари, имајући у виду да су законски наследници на имовини пок. ГГ и пок. ББ, тужиља и законски наследници пок. ЗЗ, који нису обухваћени тужбом.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 211. став 1. Закона о парничном поступку, прописано је да нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају да се обухвате сва лица која су учесници материјално-правног односа. Ако сва лица из става 1. овог члана нису обухваћена тужбом као странке, суд ће да одбије тужбени захтев као неоснован (став 2.). О нужном супарничарству, суд води рачуна по службеној дужности (став 3.).

На основу одредбе члана 206. став 1. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС", бр. 46/95), смрћу човековом отвара се његово наслеђе. Заоставштина прелази по сили закона на оставиочеве наследнике у тренутку његове смрти, на основу одредбе члана 211. став 1. истог Закона.

У конкретном случају, кат.парцеле у погледу којих је другостепени суд преиначио првостепену пресуду, су предмет уговора о доживотном издржавању који је пок. ВВ, у својству примаоца издржавања, закључио са пок. ББ и пок.ГГ, као даваоцима издржавања, а састављен је пред Општинским судом у Бору 07.05.1970. године, у предмету Р 205/70. Законски наследници пок. ББ и пок. ГГ су тужиља и законски наследници пок. ЗЗ (кћерка ГГ и сестра ББ), што значи да су законски наследници пок. ЗЗ нужни супарничари, а нису обухваћени тужбом тужиље. Јединствено супарничарство је нужно када се судска заштита може да оствари само ако процесна заједница супарничара обухвата све субјекте правног односа из ког је настао спор. Санаследници заоставштине која је на њих прешла по самом закону (члан 212. Закона о наслеђивању), стоје у јединственој недељивој правној заједници, па су они нужни супарничари. Својинска права на неподељеној ствари и заједничке имовине налажу да се тужби за утврђење сувласничких удела једног заједничара супротставе сви који имају својинска права на тој ствари. Одредбом члана 211.став 2. Закона о

парничном поступку, прописане су последице пропуста да се заснује нужно супарничарство. Пошто се ради о недостатку стварне легитимације, суд је дужан да одбије тужбени захтев, како је правилно одлучио другостепени суд, па се наводима ревизије ревидента да не постоји никакав спор између наследника о било ком њиховом праву, правилност другостепене пресуде, неосновано побија.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. Став 2. и 165. став 2. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**